

Původ materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

33

Numeri 12

Postřehy pro učitelku

proti Mojžíšovi kvůli kúšské ženě, kterou si vzal (1) Písmo jistě stojí za rodinou. Ale nespokojuje se s tím, že by jen potvrzovalo stvořitelské řády, které jsou pro lidi dobré a prospěšné. Poukazuje také na problémy, které v rodině nastávají, aby pak nikdo nebyl překvapen. Zde sledujeme střetnutí, které lze vystihnout známou větou „Vám se to, táto říká: Ožeň se. Jenže vy ste si bral mámu, kdežto já si mám vzít nějakou úplně cizí ženskou.“ Příbuzenství, sevřený kruh rodiny má také odvrácenou stranu: Nechce mezi sebe pustit nikoho cizího. Důvěrnost, spřízněnost totiž spočívá v tom, že jsme jenom „mezi svými“, není tu nikdo cizí. Zároveň ale rodina nemůže dále růst, žít, pokud do ní někdo nový, ženich či nevěsta, nepřijde. Příznačné je, že ačkoliv v Izraelské společnosti měli hlavní slovo muži, spor vede Mirjam – protože právě ženy více pečují o sevřenost rodiny. Krom toho, nová žena v rodině znamená konkurenci pro všechny ženy v rodině, podobně nový muž v rodině ohrožuje postavení všem mužů v rodině.

U Mojžíše je vše podtrženo ještě tím, že si bere Kúšanku. Kúš bylo království na území dnešního Súdanu a Etiopie, někde se přímo překládá, že si vzal Etiopanku. Každopádně, téměř na jisto to byla černoška. S příslušností k nějakému národu či rase je to vzdáleně podobné jako s rodinou. Je v pořádku, že se člověk cítí doma ve své vlasti, horší je, že to sebou přináší nedůvěru a někdy až zášť k cizincům; u lidí, kteří vypadají jinak, je to ještě znásobeno. Zmiňme jen trochu stranou, abychom byli upřímní, že manželství lidí odlišného národa má k o obvyklým potížím manželství ještě něco navíc k překonávání. Nečteme v Písmu, že to bylo dobře, že si jí vzal, nečteme, že to bylo špatně. Lásce těžko poroučet (pokud nepřestupuje Zákon). Z celého čtení vyplývá hlavně, že to byla Mojžíšova věc, koho si bere. V uplynulém staletí byly velmi ostudně zakazovány sňatky lidí různých ras s neoprávněným odvoláním na Bibli. Dále v kapitole uvidíme, jak s něčím podobným dopadla

Mirjam.

Což Hospodin mluví jenom prostřednictvím Mojžíše? Což nemluví i naším

prostřednictvím? (2) Vtipný moment. Mirjam s Áronem ve skutečnosti leží v žaludku Mojžíšova černoška. Ale vyčítají mu něco, co s věcí vůbec nesouvisí, schovávají se za vznešeně znějící slova „Což nemluví Hospodin i naším prostřednictvím?“ A jistě všechen Hospodinův lid je lid kněží. Bůh mnohokrát mluví o rovném postavení lidí před jeho tváří. Ale lidé se na to nejčastěji odvolávají ve chvíli, kdy chtějí smazat nějaký rozdíl mezi sebou a druhým. Člověk, který se zachoval hůře, než druhý, bude říkat: Bůh má každého stejně rád. Nebo: Mě bude soudit Bůh a ne vy. Lidé se někdy na Boha odvolávají tak, jako by chtěli říci: Všechno je to jedno.

Dnešnímu příběhu předchází (Num 11) příběh o povolání sedmdesáti starších (pro podobnost s ustavením soudců na radu Mojžíšova tchána Jitra jsme jej ve výkladu přeskočili. V tom se skutečně ukazuje, že Bůh nemluví jen skrze Mojžíše. Když Jozue chce, aby Mojžíš zabránil těmto sedmdesáti v prorokování, sám Mojžíš říká: „Ty kvůli mně žárlíš? Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!“ To se, podle jiných prorockých výroků (Jl 3,1n; Jr 31,33nn; Ez 36,27) může stát. Ovšem že je člověk povolán se pozná podle toho, že povolání přijme. Ve výše uvedených výrocih ti obdaření duchem na sebe také berou prorockou službu. Tedy studují Písmo, dovedou jej vykládat, prorokují – veřejně se zastávají pravdy. U Mirjam nikde před tím nevidíme, že by kárala lid stejně jako Mojžíš, že by se postavila na stranu Boží, když jsou všichni proti. A u Árona téměř také ne. Podobný princip můžeme vztáhnout na někdy bezmyšlenkovitě opakované výroky o „všeobecném kněžství“ všech věřících. Ano, platí, ale nárok naplňuje jej jen ten, kdo studuje bibli a Boží věci se veřejně zastává, který také nese břemeno takové služby.

Mojžíš však byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi. (3) Pro Mojžíše není to, že skrze něj mluví Hospodin, žádnou výsadou, ale spíše břemenem, o které ani nestál (Ex 3,11). Jeho pokora není v nějaké zakřiknutosti: Když jde o Boží věc, nebojí se mluvit otevřeně. Ale není na něm, aby své povolání obhajoval – obhájí ho Bůh. To je i příklad pro nás. Krom toho to místo znamená i docela jednoduše, že Mojžíš měl prostě takovou velmi pokornou povahu. Někdy je nám i některá dobrá vlastnost „dána do vínku“, stejně jako se rodíme s některou špatnou vlastností (každý), se kterou musíme v životě bojovat.

S Mojžíšem mluvím od úst k ústům ve viděních, ne v hádankách (8) V hádankách mluvil Bůh s proroky po Mojžíšovi proto, že lidem se jednoduché věci obvykle musejí podat složitě, aby je přijali a pochopili. Proto mluvil i Ježíš v podobenstvích. Mnohé životní pravdy, ač prosté, přijmou lidé za své teprve ve vtipu. Možná je to jako když se některé léky dávají do

jídla, jinak by je lidé pro přílišnou sílu účinné látky neztrávili. Člověk má rád pocit, že na něco přišel sám, že na něj někdo spiklenecky mrká. Ale Mjžiš je natolik pokorný (v. 3), že od Boha bere věci přímo, nechá se přímo poučit. I Ježiš, který je větší než Mojžiš a dříve, než Mojžiš, vykládá podobenství, ale před ukřižováním několikrát říká „nyní mluvím přímo“. To zásadní na naší víře je velmi prosté, jednoduché, pochopí to i dítě, i divoch. Kvůli naší zatvrzelosti nám to Bůh musí přibližovat v obrazech a hádankách.

Mirjam byla malomocná, bílá jako sníh (10) Možná jde opět o svého druhu (?) vtip. Mirjam vadila černá Kúšanka – a teď je sama tak BÍLÁ jak by si asi nikdy nepřála. Co považujeme za svou největší přednost, může se nám stát zhoubou, když se tím vytahujeme.

Kdyby jí otec naplil do tváře, nenesla by hanbu po sedm dní? (14) Hospodin se hněvá, ale i ve svém hněvu říká, že je OTCEM Mirjam. Je Otcem, který trestá. Jiné lidi, kteří se bouřili proti Mojžíšovi, Bůh zahubil; u Mirjam možná bere ohledy, že se proti Mojžíšovi vzbouřila ze žárlivosti – a tedy svým způsobem z lásky. Její trest trvá pouze sedm dní.

Kulisy vyprávění

Kúš bylo černošské království v Africe, tam, kde je dnes Súdán a Etiopie. Děti si možná pamatují na návštěvu Christophera Obui a před tím na jeho dceru a sestru – ti jsou právě ze Súdánu a jsou to takoví Kúšijci.

Malomocenství, jinak lepra, je nakažlivá kožní nemoc. Nejdříve se člověku objeví bílá necitlivá skrvna na kůži. Ta roste. Nakonec, když se člověk neuzdraví, začne mu opadávat maso. Všichni se té nemoci bojí a malomocný musí žít mimo tábor, vesnici, město, aby ostatní nenakazil. Ve středověku bylo malomocenství i u nás. (je možné, že barokní špitál v LN sloužil jako leprosárium; každopádně jiné špitály tak nejdřív sloužily). Zdá se ale (Lv 13,12n), že pokud byl člověk celý bílý (jako Mirjam), byl to rozhodující moment, jestli se člověk začne uzdravovat nebo naopak nastane poslední stadium s odpadáváním masa.

Návrh výkladu

1. Mirjam a Áron žárlí. Že si Mojžiš vzal nějakou cizí ženu ale přece neznamená, že už nemá rád Mirjam jako svoji sestru. Neměli bychom si myslet, že když někdo, koho máme rádi, má rád také někoho jiného, znamená to, že nás nemá rád. Svou ženu má Mojžiš rád jako manželku a Mirjam jako sestru, Árona jako bratra.
2. Mirjam a Áronovi vadí, že Mojžíšova žena je černá. Ale Mojžiš ji má rád a tak do toho Mirjam a Áronovi nic není. Vůbec je špatné nemít rád někoho jen proto, že jinak

vypadá. V cizí zemi bychom zase vypadali divně my. Není správné posmívat se cizincům a bát se jich.

3. Mirjam s Áronem si na Mojžíše vymslí naschvál. Když je Mojžíš nechce poslouchat, pokud jde o manželku, oni ho zas nebudou poslouchat, pokud jde o Boha.
4. Jistě srkze každého z nás může mluvit a jednat Bůh. Ale my sami to musíme chtít, musíme se o Bohu co nejvíc dovědět, musíme stát za tím, co je správné a co je pravda, třeba i proti většině. Ale když byli všichni proti Mojžíšovi, Áron ani Mirjam se ho nezastali, Mojžíš byl sám proti všem.
5. Mojžíš si to nechá líbit. Nezáleží mu na tom, co si o něm kdo myslí, protože tu ženu má rád a protože ví, že Bůh ho má rád. I my se můžeme klidně kamarádit s někým, koho jinak nikdo nemá rád, i kdyby se nám za to všichni posmívali. Bůh to vidí.
6. Bůh řekl, že s ostatními proroky mluvil v hádankách, ale s Mojžíšem přímo. Mojžíš poslechne napoprvé, je poslušný a pokorný. Méně pokorným lidem se musí všechno složitě vysvětlovat. Děti, poslechnete rodiče hned a nebo do vás musí dlouho hučet (vzpoměl jsem si na svoje děti :-)).
7. Bůh Mirjam potrestal. Neměla ráda černošku, přišla si lepší. Tak teď bude sama tak bílá, až jí to milé nebude. Kdo se něčím moc vytahuje, to samé ho vytrestá.
8. Bůh ale Mirjam potrestal jako Otec. Potrestal ji, protože nehce, aby se jeho děti mezi sebou hádaly. Chce, aby se měli rádi. Mirjam jakoby musí „na hanbu“, ale Bůh se nebude hněvat věčně. Za sedm dní se zase smí připojit k táboru. Když Hospodin Mirjam potrestal, ukazuje se, že se všichni mají rádi. Za Mirjam prosí s pláčem Áron i Mojžíš, její bratři. Bůh nás někdy musí klepout přes prsty, abychom poznali, že se máme navzájem rádi.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Numeri 12](#)